

Burgerschapsonderwijs in het VO

Van leraar naar leerling

SUZANNE DE GRAAF, MAP OUT

Welke vragen zijn in je
opgekomen vandaag?

Even voorstellen

Suzanne de Graaf, Map out

Specialist burgerschapsonderwijs

Ik doe: Ontwikkelen, lesgeven, ondersteunen

Lesmethode Overal burgerschap

Contact: suzanne@mapout.nl

Inleiding

Tijdens deze workshop creëer je (meer) bewustwording voor burgerschapsonderwijs op school.

Samen bespreken we tools die je kunt inzetten.

Dit geeft een praktische invulling waarbij het voor jou als docent meer betekenisvol wordt tijdens de les.

Doelen

Na deze workshop kan je...

De visie van je eigen school benoemen;

Een verband leggen tussen de visie van de eigen school en de definitie van burgerschapsonderwijs;

Aangeven wat de reacties van leerlingen zijn wanneer ze een bepaalde opmerking geven of uitspraak doen;

Gespreksmodellen inzetten zodat er in een open gesprek gepraat kan worden over een bepaalde opmerking van een leerling;

Verschillende lesactiviteiten benoemen die tevens ingezet kunnen worden voor burgerschapsonderwijs en de wijze waarop leerlingen daarmee omgaan.

Wat is
burgerschapsonderwijs
voor jou?

ROEP MAAR!

BURGERSCHAPS- ONDERWIJS IS....

Burgerschap is een relationeel leergebied dat jongeren de kennis, vaardigheden en houdingen bijbrengt die ze nodig hebben om actief mee te kunnen doen in de maatschappij en zich te ontwikkelen tot sterke en bewuste individuen.

Basisbegrippen zoals democratische rechtsstaat, mensenrechten, maatschappelijke diversiteit, verdraagzaamheid, inclusie, autonomie, verantwoordelijkheidsbesef en begrip staan hierin centraal.

De visie van de school

Voorbeeld van een visie

“We zijn ons ervan bewust dat we leven in een snel veranderde samenleving. Mee blijven doen vereist daarom dat we wendbaar zijn en dat we willen leren voor het leven. Jezelf leren kennen is net zo belangrijk als goede prestaties neerzetten. De visie van De Breul laat zich samenvatten in de woorden: **“Laat zien wat je kan”**.”

Op de Breul werken we vandaag aan de wereld van morgen. Wij bereiden onze leerlingen voor op hun toekomst door hen te leren hun eigen weg te vinden. Ons onderwijs zorgt ervoor dat onze leerlingen als zelfverzekerde en ambitieuze jonge mensen de wereld met een open blik tegemoet kunnen gaan.

Zij kunnen dat omdat ze geleerd hebben te leren voor het leven, omdat ze geleerd hebben te vertrouwen op hun eigen kwaliteiten en omdat ze geleerd hebben oplossingen in samenwerking met anderen tot stand te brengen.”

Bron: [Over De Breul | Katholieke scholengemeenschap in Zeist \(de-breul.nl\)](https://www.de-breul.nl)

Welke aspecten van burgerschap passen bij deze visie?

Vrijheid van meningsuiting

Gelijkwaardigheid

Begrip

Verdraagzaamheid

Afwijzen van onverdraagzaamheid

Afwijzing van discriminatie

Autonomie

Verantwoordelijkheidsbesef

“We zijn ons ervan bewust dat we leven in een snel veranderde samenleving. Mee blijven doen vereist daarom dat we wendbaar zijn en dat we willen leren voor het leven. Jezelf leren kennen is net zo belangrijk als goede prestaties neerzetten. De visie van De Breul laat zich samenvatten in de woorden: “Laat zien wat je kan”.

Op de Breul werken we vandaag aan de wereld van morgen. Wij bereiden onze leerlingen voor op hun toekomst door hen te leren hun eigen weg te vinden. Ons onderwijs zorgt ervoor dat onze leerlingen als zelfverzekerde en ambitieuze jonge mensen de wereld met een open blik tegemoet kunnen gaan.

Zij kunnen dat omdat ze geleerd hebben te leren voor het leven, omdat ze geleerd hebben te vertrouwen op hun eigen kwaliteiten en omdat ze geleerd hebben oplossingen in samenwerking met anderen tot stand te brengen.”

Van visie naar de les

JIJ ALS DOCENT

Wat is j^ouw aanpak om
burgerschapsonderwijs
aan te bieden?

NAAR DE LEERLING

Wat is daarop de
reactie van de
leerlingen?

Voorbeelden van reacties of uitspraken van leerlingen

Gespreksmodellen

Jongen wordt staande gehouden 1/2

Les communication is key! – Map out

We beginnen met een voorbeeld uit de praktijk.

Stel je voor: Een jongen die Amir heet, is 16 jaar oud. Hij is laatst met zijn brommer staande gehouden door een politieagent. 'Je reed best hard op de rotonde', zei de agent. 'Ik geef je op voor een verplichte cursus van het CBR en zorg dat je die zelf op tijd betaalt. Tegen jouw soort mensen moet dat altijd extra duidelijk gezegd worden.' Amir vond het vreemd dat de agent het zei en vroeg om zijn naam en dienstnummer. Maar die informatie wilde de agent niet delen.

'Daar sta ik dan weer', dacht Amir, 'ik moet me weer eens legitimeren'. Dat gebeurt zo'n drie keer per week. De redenen voor het staande houden blijven altijd vaag. Hij heeft het gevoel dat er meer gebeurt dan alleen het controleren van zijn identiteitskaart. 'Ja, ik ben een jonge man van Marokkaanse afkomst, denkt hij, 'maar ik heb het gevoel dat ik gediscrimineerd word.'

Volgens de regels in Nederland moet een politieagent zich altijd legitimeren met naam en dienstnummer als hier door een burger naar gevraagd wordt. Politieagenten mogen mensen niet staande houden op basis van enkel huidskleur of etniciteit.

DSM methodiek

Hoe kun je de DSM gespreksmethode inzetten bij een opmerking die in de klas is uitgesproken?

Drie stappen model:

1. Bewust worden van je eigen (cultuur)gebonden normen en waarden;
2. Scheid meningen van feiten.
3. Bepaal hoe je met verschillen in normen en waarden van elkaar. Bepaal waar je grenzen liggen.

Jongen wordt staande gehouden 2/2

Bewuste gebeurtenissen – Map out

We beginnen met een voorbeeld uit de praktijk.

Stel je voor: Een jongen die Amir heet, is 16 jaar oud. Hij is laatst met zijn brommer staande gehouden door een politieagent. 'Je reed best hard op de rotonde', zei de agent. 'Ik geef je op voor een verplichte cursus van het CBR en zorg dat je die zelf op tijd betaalt. Tegen jouw soort mensen moet dat altijd extra duidelijk gezegd worden.' Amir vond het vreemd dat de agent het zei en vroeg om zijn naam en dienstnummer. Maar die informatie wilde de agent niet delen.

'Daar sta ik dan weer', dacht Amir, 'ik moet me weer eens legitimeren'. Dat gebeurt zo'n drie keer per week. De redenen voor het staande houden blijven altijd vaag. Hij heeft het gevoel dat er meer gebeurt dan alleen het controleren van zijn identiteitskaart. 'Ja, ik ben een jonge man van Marokkaanse afkomst, denkt hij, 'maar ik heb het gevoel dat ik gediscrimineerd word.'

Volgens de regels in Nederland moet een politieagent zich altijd legitimeren met naam en dienstnummer als hier door een burger naar gevraagd wordt. Politieagenten mogen mensen niet staande houden op basis van enkel huidskleur of etniciteit.

5-G model

Hoe kun je de stappen van het 5-G model inzetten bij een opmerking die in de klas is uitgesproken?

Gebeurtenis

Gedachte

Gevoel

Gedrag

Gevolg

Meer activiteiten!

Roep maar!

Wissel uit

Afsluiting

Vragen?

Wat heb je meegekregen? Een paar woorden / 1 zin

